

Anvendelse af tro og love-erklæringer i serviceloven

af konsulent Erik Jappe

Der er pr. 1.1.2018 kommet flere muligheder for anvendelse af tro og love-erklæringer i serviceloven. I 2010 dukkede anvendelsen af tro og love-erklæringer op i serviceloven, idet sigtet var at afbureaukratisere i den offentlige sektor. Mere konkret er formålet, at kommunen i enkle og entydige sager anvender færrest mulige ressourcer i sagsbehandlingen, og borgeren får en afgørelse så hurtigt som muligt. I begyndelsen var det frivilligt, om kommunerne ville anvende sådanne tro og love-erklæringer, men nu skal den anvendes i en enkelt situation.

Tro og love-erklæring - straffeloven

Fra [straffeloven](#):

"§ 161. Med bøde eller fængsel indtil 2 år straffes den, som udenfor det i § 158 nævnte tilfælde for eller til en offentlig myndighed afgiver en falsk erklæring på tro og love eller på lignende højtidelig måde, hvor sådan form er påbudt eller tilstedt."

Det er således strafbart at afgive urigtige oplysninger i en tro og love-erklæring. Dertil kommer, at det er strafbart at afgive urigtige oplysninger for at opnå en ydelse, som borgeren ikke er berettiget til (se Praksisnyt nr. 82 om tilbagebetaling af ydelser efter serviceloven).

Tro og love-erklæringer skal anvendes

Efter [hjælpebidbekendtgørelsens](#) § 4, stk. 1 gælder det ved udskiftning af hjælpemidler fra 1.1.2018, at

"hvis ansøgeren fortsat har behov for det pågældende hjælpemiddel, og ansøgerens funktionsnedsættelse i alt væsentlighed er uændret siden kommunalbestyrelsens seneste afgørelse, og ansøgeren afgiver en erklæring herom på tro og love, skal kommunalbestyrelsen træffe afgørelse om udskiftning af bevilgede hjælpemidler uden at indhente yderligere oplysninger."

Det er således gjort obligatorisk for kommunerne at anvende en tro og love-erklæring ved udskiftning af hjælpemidler, når ansøgerens funktionsnedsættelse i alt væsentlighed er uændret, og borgeren afgiver tro og love-erklæring. Kommunen må ikke i sådanne tilfælde begynde at indhente yderligere oplysninger i sagen.

Bemærk fra [Vejledning om støtte til hjælpemidler og forbrugsgoder](#):

"Hvis der er sket ændringer i borgerens funktionsnedsættelse, kan fremgangsmåden med tro og love-erklæring imidlertid ikke anvendes. I disse tilfælde skal sagen oplyses

efter de almindeligt gældende regler herom. Det er kommunalbestyrelsen, der foretager vurderingen af, om fremgangsmåden med brug af tro og love-erklæring kan anvendes."

Tro og love-erklæringer kan anvendes

Efter [servicelovens](#) § 113 a kan kommunen i enkle og entydige sager om støtte til hjælpemidler og forbrugsgoder fra 1.1.2018

"beslutte at træffe afgørelse alene på baggrund af den modtagne ansøgning. I disse tilfælde skal ansøgningen indeholde de oplysninger, der er nødvendige for afgørelsen, og en erklæring på tro og love om rigtigheden af disse oplysninger eller anden relevant dokumentation herfor."

Efter [hjælpebidbekendtgørelsens](#) § 4, stk. 1 gælder det ved reparation af hjælpemidler fra 1.1.2018, at kommunen

"kan ... træffe afgørelse om reparation af et hjælpemiddel på baggrund af en erklæring på tro og love fra ansøgeren om behovet for reparation."

I sådanne sagstyper kan kommunen jf. § 4, stk. 1

"opstille faste kriterier for reparation af visse hjælpemidler, f.eks. kriterier for prisen på reparation, hvor reparationen skal foretages, og hvor længe efter modtagelsen af hjælpemidlet reparation kan ske."

Efter [bilbekendtgørelsens](#) § 11, stk. 3 kan kommunen ved genbevilling af bil

"anvende en forenklet sagsbehandlingsprocedure, hvor afgørelse træffes uden, at der indhentes yderligere oplysninger i forbindelse med ansøgning og genbevilling af bil. Proceduren kan anvendes, hvis ansøgerens funktionsnedsættelse og kørselsbehov i al væsentlighed er uændret, siden kommunalbestyrelsen sidst traf afgørelse om støtte til køb af bil, og ansøgeren underskriver en tro og love-erklæring herom."

Bestemmelsen blev indført i 2010 med vedtagelsen af [L 168](#) om forbedring og forenkling af reglerne om støtte til køb af bil. Det er vores indtryk i DUKH, at muligheden kun er blevet anvendt i meget begrænset omfang i kommunerne.

I [Vejledning om støtte til køb af bil og individuel befordring](#) er reglen nærmere omtalt. Det fremgår af pkt. 67, at

- det er en betingelse, at borgeren er indforstået med at underskrive en tro og love-erklæring,

- kommunen har pligt til at vejlede borgeren om, hvilke konkrete oplysninger som er væsentlige ved genbevilning,
- kommunen skal oplyse borgeren om, hvad en tro og love-erklæring betyder for kommunen og borgeren,
- borgeren som altid er forpligtet til at give korrekte og retvisende oplysninger om sine forhold af relevans for afgørelsen.

Selv om der foreligger en tro og love-erklæring, er kommunen alligevel forpligtet til at skønne, om sagen er oplyst i nødvendig omfang. Hvis kommunen vurderer, at der skal indhentes yderligere oplysninger til sagen, skal kommunen gøre dette, idet kommunen skal sikre, at betingelserne for støtte til køb af bil er opfyldt på afgørelsestidspunkt.

Lidt historie om tro og love-erklæringer

Den 17.3.2010 blev der fremsat lovforslag ([LF 168](#)) om forenkling af bilreglerne som led i den daværende regerings plan for mindre bureaukrati. Heri indgik forslaget om anvendelse af tro og love-erklæring ved genbevilling af bil. Fra forslaget:

”Med lovforslaget skabes hjemmel til, at socialministeren kan give kommunalbestyrelsen mulighed for at anvende en forenklet sagsbehandlingsprocedure i sager om genbevilling af bil. Forslaget indebærer, at kommunalbestyrelsen kan bede borgeren om en tro og love-erklæring på, at borgerens funktionsnedsættelse og kørselsbehov er uforandret, og på den baggrund kan kommunalbestyrelsen genbevilde handicapbilen uden unødigt sagsbehandling. Det er op til kommunalbestyrelsen, om den ønsker at anvende muligheden for at bede borgeren om en tro og love-erklæring, og borgeren er aldrig forpligtet til at underskrive en tro og love-erklæring.”

I maj 2011 udgav den daværende regering planen [Væk med bøvlet - Et bedre møde mellem borgerne og det offentlige](#). Følgende fremgår af denne plan (s. 22) vedr. genbevilling af hjælpemidler:

”Sagsbehandlingen i forbindelse med genbevilling af hjælpemidler kan virke tidskrævende og bureaukratisk - særligt i de tilfælde, hvor borgerens situation eller handicap ikke har ændret sig. Regeringen vil ændre de gældende regler, så kommunen kan gøre brug af tro- og love-erklæringer i forbindelse med genbevilling af hjælpemidler. Hermed slipper borgere, der i forvejen kan finde sig i en udsat situation, for krævende krav fra det offentlige.”

Socialministeriet udsendte efterfølgende en [pressemeldelse](#), hvor bl.a. fremgik:

”Det skal være slut med sager om blinde borgere, der venter seks måneder på at få erstattet en knækket blindestok. Kommunerne får nemlig nu et nyt effektivt redskab, der kan give borgerne en hurtigere genbevilling af hjælpemidler. Fremover kan kommunerne beslutte, at borgerne blot kan aflevere en tro og love-erklæring om, at de stadig har brug for hjælpemidlet.”

Med virkning fra 1.7.2011 blev der udsendt en ny [Bekendtgørelse om hjælp til anskaffelse af hjælpemidler og forbrugsgoder efter serviceloven](#), hvoraf det fremgik i § 4, stk. 1:

”Hvis ansøgeren fortsat har behov for det pågældende hjælpemiddel, og ansøgerens funktionsnedsættelse i alt væsentlighed er uændret siden kommunalbestyrelsens seneste afgørelse, og ansøgeren afgiver en erklæring herom på tro og love, kan kommunalbestyrelsen træffe afgørelse om udskiftning af bevilgede hjælpemidler uden at indhente yderligere oplysninger.”

Det er denne bestemmelse, der fra 1.1.2018 blev gjort obligatorisk at anvende for kommunerne, idet ordet *kan* blev ændret til *skal*.

Den 4.2.2016 fremsatte DF beslutningsforslag ([BF 60](#)) om anvendelse af tro og love-erklæringer ved genbevilling af hjælpemidler og handicapbiler efter servicelovens §§ 112 og 114. Fra BF 60:

”Folketinget pålægger regeringen at gøre det obligatorisk for kommunerne at anvende tro og love-erklæringer ved genbevilling af hjælpemidler og handicapbiler efter servicelovens §§ 112 og 114, når borgerens funktionsevne ikke er forbedret siden sidste bevilling og borgeren ønsker at gøre brug af en tro og love-erklæring.”

Forslaget blev forkastet, men følgende fremgår af beretningen over [BF 60](#):

”Udvalget er enigt om, at brugen af tro og love-erklæringer i forbindelse med genbevilling af hjælpemidler og handicapbiler efter servicelovens §§ 112 og 114 er en fornuftig sagsbehandlingsprocedure. Tro og love-erklæringer er med til at forenkle sagsbehandlingsprocedurerne i kommunerne, de er afbureaukratiserende, og de er til gavn for borgerne, som oplever en hurtig og rimelig sagsbehandling.

... . Udvalget ønsker, at kommunernes brug af tro og love-erklæringer i forbindelse med genbevillinger af hjælpemidler skal understøttes og udvides yderligere, så kommunerne tilskyndes til at bruge tro og love-erklæringer. Udvalget vil derfor bede ministeren om at lade dette indgå som en del af drøftelserne i forbindelse med de kommende forhandlinger om en revision af voksenbestemmelserne i serviceloven.”

Med ændringerne gældende fra 1.1.2018 blev det dog kun gjort obligatorisk at anvende tro og love-erklæring ved udskiftning af hjælpemiddel og ikke ved genbevilling af bil.

Afrunding

Fra Folketingets side er det klart, at der er lagt op til anvendelse af tro og love-erklæringer i et større omfang end set hidtil, så sagsbehandlingen kan blive forenklet og ske betydeligt hurtigere.

På den anden side skal kommunerne som i enhver sag sikre sig, at lovens betingelser er opfyldt på afgørelsestidspunktet, når borgeren f.eks. søger om genbevilling af bil.